

Απολογισμός δράσεων για το έτος 2020

Περιεχόμενα

1.	Συνύπαρξη ανθρώπου - άγριας ζωής	2
-	Έργα LIFE	2
-	Έργα σε συνεργασία με Φορείς Διαχείρισης	3
-	Ο Δρόμος είναι η Συνύπαρξη – Καινοτόμες Δράσεις με τους Πολίτες	4
-	Ομάδα Άμεσης Επέμβασης	4
-	Σχέδιο Δράσης για την Αρκούδα (έργο LIFE IP 4 Natura)	5
-	Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ)	5
-	Λοιπά Έργα και Παρεμβάσεις	5
2.	Διεθνείς συνεργασίες	6
-	Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συνύπαρξης Ανθρώπων και Μεγάλων Σαρκοφάγων	6
-	Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE)/IUCN	6
-	IENE	6
3.	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	7
-	Η άγρια ζωή δίπλα μας – Ίδρυμα Λεβέντη	7
4.	Υποδοχή και πλαισίωση φοιτητών στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης	8
5.	Επιστημονικές δημοσιεύσεις	8
6.	Προστατευόμενες περιοχές και διατήρηση της βιοποικιλότητας	8
7.	Παρεμβάσεις σε περιβαλλοντικά προβλήματα εθνικής ή περιφερειακής κλίμακας	9
-	Εκδήλωση ΚΑΛΛΙΣΤΩΣ για το νομοσχέδιο Χατζηδάκη	9
-	Αιολικοί Σταθμοί Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ)	9
-	Δασικοί Χάρτες, καμπάνια crowd-funding	11
8.	Λογοδοσία: ΕΣΟΔΑ – ΕΞΟΔΑ 2020	12

1. Συνύπαρξη ανθρώπου - άγριας ζωής

- Έργα LIFE

Η ΚΑΛΛΙΣΤΩ έχει αποκτήσει μεγάλη εμπειρία στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση έργων που αποσκοπούν στην βελτίωση των όρων συνύπαρξης του ανθρώπου με την άγρια ζωή και ειδικά τα μεγάλα σαρκοφάγα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE, που αποτελεί το εξειδικευμένο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Μέσα στο 2020, παρά τις δυσκολίες και καθυστερήσεις που προκάλεσε η πανδημία, σε ό,τι αφορά μετακινήσεις κυρίως, η ΚΑΛΛΙΣΤΩ συνέχισε την υλοποίηση δύο έργων και ξεκίνησε την υλοποίηση ενός νέου έργου LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»:

Το έργο **LIFE AmyBear** (LIFE15 NAT/GR/001108), υλοποιείται από το 2016 στους Δήμους Αμυνταίου και Φλώρινας, σε συνεργασία με την εταιρία συμβούλων LEVER, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας και το Δήμο Αμυνταίου, δίνοντας έμφαση στην υλοποίηση δράσεων κατάρτισης του προσωπικού και ενδυνάμωσης της επιχειρησιακής ικανότητας της Δασικής Υπηρεσίας και άλλων φορέων στην εφαρμογή πετυχημένων διαχειριστικών πρακτικών για τη συνύπαρξη ανθρώπου και αρκούδας. Περισσότερα για το έργο, που μετά από παράταση που δόθηκε αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2021, μπορείτε να δείτε στο <http://www.lifeamybear.eu/>. Σημαντικότερη εξέλιξη μέσα στο 2020 ήταν η εγκατάσταση προειδοποιητικών πινακίδων και ειδικών οπτικών και ακουστικών συσκευών πρόληψης τροχαίων ατυχημάτων με θύματα αρκούδες και άλλα είδη άγριας ζωής, σε οδικούς άξονες στην περιοχή εφαρμογής του έργου.

Παράλληλα, στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Καστοριάς συνεχίστηκε η υλοποίηση του έργου με τίτλο **LIFE Safe-Crossing** (LIFE17 NAT/IT/000464), που αποσκοπεί στον περιορισμό τροχαίων ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται μεγάλα σαρκοφάγα, σε τέσσερις χώρες της ΕΕ (Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία και Ρουμανία). Στην Ελλάδα, το έργο συμπληρώνει και ενισχύει τις προσπάθειες των προηγούμενων έργων LIFE ARCTOS/KASTORIA και LIFE AmyBear, μέσω συνεργασίας της ΚΑΛΛΙΣΤΩΣ με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, την Εγνατία Οδό ΑΕ και την COSMOTE. Συγκεκριμένα το έργο εστιάζει στην χρήση τεχνολογικά καινοτόμων εργαλείων πρόληψης σύγκρουσης ζώων-οχημάτων, στην βελτίωση της διαπερατότητας αυτοκινητοδρόμων, με κατάλληλες επεμβάσεις που θα διευκολύνουν την ασφαλή διάσχισή τους από τα προστατευόμενα είδη ενδιαφέροντος και θα περιορίσουν τις επιπτώσεις κατακερματισμού των βιοτόπων τους. Επιδιώκεται ακόμα η αύξηση της προσοχής των οδηγών στις περιοχές του έργου σχετικά με τον κίνδυνο συγκρούσεων με τα προστατευόμενα είδη, με τοποθέτηση ειδικά σχεδιασμένων οδικών πινακίδων. Περισσότερες πληροφορίες για το έργο: <https://life.safe-crossing.eu/>

Το 2020 ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου **LIFE ARCPROM** (LIFE18 NAT/GR/000768) που αποτελεί το πρώτο έργο LIFE στο οποίο η ΚΑΛΛΙΣΤΩ είναι ο Συντονιστικός Φορέας – επικεφαλής του εταιρικού σχήματος που ανέλαβε την υλοποίησή του. Κεντρικός στόχος του έργου αποτελεί η βελτίωση των όρων συνύπαρξης της καφέ αρκούδας με τον άνθρωπο σε τρία Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας (Πρεσπών, Β. Πίνδου και Οροσειράς Ροδόπης) και σε ένα της Ιταλίας (Majella, στην Περιφέρεια του Abruzzo), μέσω της ενδυνάμωσης και της κατάρτισης του προσωπικού των τεσσάρων Πάρκων σε θέματα όπως η διαχείριση φαινομένων προσέγγισης αρκούδων σε κατοικημένες περιοχές, η πρόληψη ζημιών στην κτηνοτροφία, γεωργία, μελισσοκομία και η έμπρακτη αντιμετώπιση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων. Στο εταιρικό σχήμα, εκτός από την ΚΑΛΛΙΣΤΩ, μετέχουν ακόμα οι Φορείς Διαχείρισης των τεσσάρων Εθνικών Πάρκων, σε Ελλάδα και

Ιταλία, δύο Πανεπιστήμια (Θεσσαλίας και Δυτ. Μακεδονίας) και το WWF Ιταλίας. Περισσότερα για το έργο: <http://lifearcprom.uowm.gr/el/>

Τέλος, αξιοποιώντας την πολύχρονη εμπειρία που έχει αποκτήσει από την διάδοση της χρήσης ντόπιων φυλών Σκύλων Φύλαξης Κοπαδιών από κτηνοτρόφους, η ΚΑΛΛΙΣΤΩ συνέχισε το 2020 τη συνεργασία της με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και το WWF Ελλάς, για τρίτη συνεχή χρονιά, αναλαμβάνοντας την ευθύνη δημιουργίας και διαχείριση δικτύου κατόχων Σκύλων Φύλαξης Κοπαδιών από τοπικές/παραδοσιακές ράτσες στην Ήπειρο και τα Μετέωρα (σε συνεργασία με τους Τοπικούς Υπευθύνους της Ορνιθολογικής) καθώς και συμβουλευτικής υποστήριξης στο αντίστοιχο δίκτυο Σκύλων Φύλαξης Κοπαδιών που θα έχει δημιουργήσει το WWF Ελλάς στη περιοχή της Θράκης στο πλαίσιο του βασικού έργου. Η συνεργασία αυτή έχει τη μορφή ανάθεσης έργου, στο πλαίσιο του έργου LIFE με τίτλο «ΖΩΗ για τον Ασπροπάρη» (LIFE16NAT/BG/000874): <https://www.lifeneophron.eu/#a-to-programma-zwh-gia-ton-asproparh>

- Έργα σε συνεργασία με Φορείς Διαχείρισης

1) Περιοχή Εθνικού Πάρκου Οίτης

Έργο: «Διερεύνηση της σύγκρουσης του Λύκου (*Canis lupus*) με την κτηνοτροφία στην περιοχή ευθύνης του Φ.Δ.»

Οι δράσεις του Έργου συνοψίζονται στην πληθυσμιακή εκτίμηση του ζαρκαδιού στην περιοχή ευθύνης του φορέα και σύνταξη διαχειριστικών δράσεων. Τα αποτελέσματα έως τώρα αφορούν στον όρος Καλλίδρομο όπου εκτιμήθηκε πυκνότητα ζαρκαδιού ~ 7 άτομα /km² και διατυπώθηκαν διαχειριστικές δράσεις για την αύξηση των πυκνοτήτων του. Πληθυσμιακή εκτίμηση λύκου, η οποία ολοκληρώθηκε με επιτυχία, στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ (όρος Όθρυς, όρος Καλλίδρομο) με την μέθοδος simulated howling surveys. Πέρα από την πληθυσμιακή εκτίμηση αξιολογήθηκαν οι παράγοντες που σχετίζονται με το ύψος των επιθέσεων ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση. Διενεργήθηκαν συνεντεύξεις στο πεδίο (όρος Όθρυς και Καλλίδρομο) με καταγραφή πολλών παραμέτρων. Τα δεδομένα αναλύθηκαν και διαπιστώθηκε μεγάλη επίδραση των μέτρων πρόληψης και διαχείρισης του κοπαδιού στον περιορισμό των απωλειών. Τα αποτελέσματα των ανωτέρω δράσεων συγκεντρώθηκαν σε ειδική τεχνική αναφορά όπου γίνονται και διαχειριστικές προτάσεις. Η μόνη εκκρεμότητα είναι η σύνταξη προδιαγραφών για τη δεύτερη φάση του προγράμματος που έχει ζητηθεί από τον φορέα.

2) Περιοχή Εθνικού Πάρκου Δέλτα Αξιού

Έργο: «Προπαρασκευαστική έρευνα αντιμετώπισης έκτακτων συμβάντων: σύγκρουση λύκου με ανθρωπογενείς δραστηριότητες στην περιοχή ευθύνης του ΦΔΠΠ Θερμαϊκού κόλπου»

Η πορεία του Έργου για το 2020 αφορά στην ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και κατακύρωσης του Έργου στην Καλλιστώ. Λόγω των μέτρων που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 Υπήρξε καθυστέρηση και έτσι η υλοποίηση θα ξεκινήσει τον Ιούλιο 2021.

3) Περιοχή Εθνικού Δρυμού Παρνασσού

Έργο: «Διερεύνηση για τη σύγκρουση μεταξύ λύκου - κτηνοτροφίας» - ΤΜΗΜΑ 3, της Πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Παρνασσού για Δράσεις Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων»

Η πορεία του έργου για το 2020 αφορά στην ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και κατακύρωσης του Έργου στην Καλλιστώ. Το έργο θα υλοποιηθεί τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2021.

- Ο Δρόμος είναι η Συνύπαρξη – Καινοτόμες Δράσεις με τους Πολίτες

Ο «Δρόμος είναι η Συνύπαρξη» χρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο, εντός του μέτρου: "ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ" στον άξονα «ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ» του χρηματοδοτικού προγράμματος «ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 2019». Το έργο εγκρίθηκε τον Ιούνιο 2020 και θα διαρκέσει μέχρι τον Νοέμβριο 2021 (18 μήνες). Το ύψος του προϋπολογισμού αγγίζει τα 49,982.50 €. Εταίροι στο έργο είναι δύο τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, το Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών και το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών καθώς και η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση «Άλτερθες».

Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη τεσσάρων (4) καινοτόμων δράσεων που αφορούν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών της Δυτικής Μακεδονίας για τον περιορισμό των επιπτώσεων των οδικών αξόνων πάνω σε προστατευόμενα είδη της άγριας πανίδας και ειδικά στην καφέ αρκούδα και τους βιοτόπους της και την ενίσχυση των διαχειριστικών δράσεων του έργου LIFE SAFE CROSSING.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, έχει παραχθεί ένα μίνι ντοκιμαντέρ, βασισμένο στα επιστημονικά αποτελέσματα των έργων LIFE SAFE CROSSING και LIFE AMYBEAR, για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για τις επιπτώσεις των τροχαίων ατυχημάτων στην διατήρηση της βιοποικιλότητας, θα αναπτυχθεί μία καινοτόμος ηλεκτρονική εφαρμογή (mobile app) για smartphones και tablets, η οποία θα περιέχει διαδραστικό πληροφοριακό υλικό και θα κάνει χρήση στοιχείων παιχνιδιοποίησης (gamification) για την κινητοποίηση των χρηστών/ριών στην διερεύνηση των εργαλείων της εφαρμογής. Θα διοργανωθούν συμμετοχικά workshops σε συνέργεια με οργανώσεις και άτυπες ομάδες της κοινωνίας των πολιτών για την καταγραφή στάσεων και απόψεων των κατοίκων της περιφέρειας Δυτ. Μακεδονίας και την κινητοποίηση τους στις προσπάθειες περιορισμού-εξάλειψης των σχετικών απειλών στην άγρια πανίδα και ειδικά την καφέ αρκούδα. Παράλληλα, υλοποιούνται εργασίες πεδίου που θα ενισχύσουν την εφαρμογή των τριών δράσεων διατήρησης που περιλαμβάνονται στο έργο LIFE SAFE CROSSING.

- Ομάδα Άμεσης Επέμβασης

Στα τέλη του 2020 υποβλήθηκε η ετήσια έκθεση πεπραγμένων λειτουργίας της Ομάδας Άμεσης Επέμβασης (εκτός περιοχών που υλοποιούνται Έργα LIFE) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αναφορά στα 16 περιστατικά που αντιμετωπίστηκαν προκειμένου να ανανεωθούν οι σχετικές πιστώσεις στην Καλλιστώ για την λειτουργία της ΟΑΕ για το 2021.

Σε ότι αφορά την ΟΑΕ στο πλαίσιο των (2) Έργων LIFE που υλοποιεί η Καλλιστώ: α) για το μεν έργο LIFE AmyBear έχει ήδη υποβληθεί η τελική τεχνική έκθεση που αφορά στην αντιμετώπιση (40) περιστατικών για την περίοδο 2017-2020, ενώ η δράση της ΟΑΕ θα συνεχιστεί εντός του 2021. Σε εξέλιξη με πολλές δυσκολίες και ανατροπές βρίσκεται η υπόθεση προμήθειας του ειδικού kit με αποτρεπτικά που θα εξυπηρετήσει όλες τις ΟΑΕ οριζόντια. β) για το έργο LIFE ARCPROM η λειτουργία της ΟΑΕ συνεχίζεται κανονικά ωστόσο υπάρχει μια υποτονικότητα στην καταγραφή των περιστατικών από πλευράς των εταίρων/ΦΔ.

- **Σχέδιο Δράσης για την Αρκούδα (έργο LIFE IP 4 Natura)**

Το 2020 ολοκληρώθηκε η εκπόνηση/κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης για την αρκούδα. Τον Οκτώβριο 2020 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά και η προβλεφθείσα δημόσια διαβούλευση. Ενώ τον ίδιο μήνα υποβλήθηκε το Σχέδιο Δράσης και τα πρακτικά της διαβούλευσης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Κρίθηκε ως το αρτιότερο ΣΔ από τα (8) που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ανωτέρω έργου LIFE. Από το Νοέμβριο του 2020 έως και το Φεβρουάριο του 2021 συνεχίστηκε η επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης με την στατιστική και χωρική επεξεργασία (2) κομβικών χαρτών («ευαισθησίας» και «σημαντικότητας» για την αρκούδα) οι οποίοι ενσωματώθηκαν στο πόνημα. Αναμένεται η έγκριση του Σχεδίου Δράσης εντός του 2021.

- **Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ)**

Το 2020 ολοκληρώθηκαν τα 3 πρώτα κεφάλαια της ΕΠΜ Δυτικής Μακεδονίας (Λύκος, λύγκας, αγριόγιδο, αρκούδα) για τις δύο περιοχές ευθύνης Καστοριά – Πρέσπες και ευρύτερη περιοχή Πρεσπών-Βαρνούντας και η ευρύτερη περιοχή του και Βόρας-Όρη Τζένα και Πίνοβο-Βέρμιο-Πάικο. Ενώ, στην ΕΠΜ Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων (ομάδα θηλαστικών: χειρόπτερα/βίδρα) είναι σε εξέλιξη η σύνταξη και η συλλογή στοιχείων που αφορούν στην ζώνωση των περιοχών και στη διατύπωση επιτρεπόμενων δράσεων, στόχων διαχείρισης, μέτρων διαχείρισης και δράσεων.

- **Λοιπά Έργα και Παρεμβάσεις**

Υπόθεση Μαρώνειας

Ήταν 23 Σεπτεμβρίου του 2017, όταν διασώστες εντόπισαν νεκρή, μετά από επιτόπιες έρευνες, την 62χρονη Celia Hollingworth. Ο θάνατός της επήλθε στις 21/9/17 και αποδόθηκε σε ζώα. Τον Οκτώβριο του '17 ανακοινώθηκε η έναρξη και έρευνα για την παροχή δεδομένων παρουσίας λύκων και σκύλων στην ευρύτερη περιοχή του σημείου θανάτου της. Τα στοιχεία της μελέτης θα αξιοποιούνταν στην διαλεύκανση της υπόθεσης. Κατά το έτος 2020 η υπόθεση είναι σε διαδικασία εκδίκασης και ο Δρ. Γιώργος Ηλιόπουλος, επιστημονικός συνεργάτης της Καλλιστώς παραβρέθηκε σε δύο δικαστικές κλήσεις στην Κομοτηνή (η δίκη πήρε αναβολή). Επιπλέον, ολοκληρώθηκε η συγγραφή δημοσίευσης σε συνεργασία με το ινστιτούτο δασικών ερευνών (Δρ. Χρήστος Αστάρας).

Συνεργασία με WWF Ελλάς και Φορέα Διαχείρισης ΕΠ Δαδιάς- Λευκίμμης – Σουφλίου για την σύγκρουση λύκου- κυνηγών.

Ολοκληρώθηκε η υλοποίηση ειδικού προγράμματος στο πλαίσιο Grant από το Vulture Conservation Foundation (VCF), το οποίο περιλαμβάνει:

- Πληθυσμιακές εκτιμήσεις του λύκου στην ευρύτερη περιοχή του Ε.Π Δαδιάς με πολλαπλές μεθόδους πεδίου.
- Καταγραφή περιστατικών θανάτωσης κυνηγόσκυλων από λύκους
- Ανάλυση δεδομένων ερμηνεία και αιτιολογία του φαινομένου και συγγραφή προτάσεων

Κατά τα έτη 2019 και 2020 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες πεδίου, η αξιολόγηση και ερμηνεία του φαινομένου και η σύνταξης τεχνικής έκθεσης. Σε εξέλιξη βρίσκεται τροφική ανάλυση από το δείγμα περιττωμάτων λύκου που συλλέχθηκε στην περιοχή από την νέα συνεργάτιδα της Καλλιστώς Ειρήνη Αντωνιάδη, Βιολόγο, στο πλαίσιο υλοποίησης μεταπτυχιακής εργασίας. Ταυτόχρονα, ολοκληρώνεται η συγγραφή επιστημονικής δημοσίευσης με τα αποτελέσματα της ανάλυσης του προγράμματος στον Έβρο.

2. Διεθνείς συνεργασίες

- Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συνύπαρξης Ανθρώπων και Μεγάλων Σαρκοφάγων

Το 2020 η ΚΑΛΛΙΣΤΩ ολοκλήρωσε το δεύτερο συμβόλαιό της για την υποστήριξη της Γραμματείας της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Συνύπαρξης Ανθρώπων και Μεγάλων Σαρκοφάγων (2018-2020, Contract No. 07.0202/2019/815256/SER/ENV.D.3) σε συνεργασία με την γερμανική εταιρεία συμβούλων adelphi consult GmbH.

Παρακάτω συνοψίζονται τα βασικότερα σημεία όπου εστιάστηκε η Γραμματεία της Πλατφόρμας κατά το έτος 2020:

1. Οι εργασίες της Γραμματείας, σε άμεση επικοινωνία και ανατροφοδότηση με τα Μέλη της Πλατφόρμας, περιέλαβαν τον εμπλουτισμό των περιπτώσεων εφαρμογής καλών πρακτικών στην προστασία και διαχείριση των μεγάλων σαρκοφάγων με επικέντρωση στον τουρισμό και τους σκύλους φύλαξης κοπαδιών.
2. Η Γραμματεία της Πλατφόρμας εκπροσωπήθηκε από την ΚΑΛΛΙΣΤΩ στην Ομάδα Εστίασης για την Άγρια Ζωή και την Αγροτική Παραγωγή (EIP-AGRI Focus Group on Wildlife and agricultural production).
3. Η Γραμματεία ολοκλήρωσε την παραγωγή ενός βίντεο ως βασικού επικοινωνιακού υλικού με βασικά στοιχεία παρουσίασης της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Συνύπαρξης Ανθρώπων και Μεγάλων Σαρκοφάγων αλλά και των Περιφερειακών Πλατφορμών που έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης.
4. Στην Ολομέλεια της Πλατφόρμας παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η ανάλυση της πρώτης σειράς δεδομένων από έρευνα με ερωτηματολόγιο που απευθύνθηκε σε μέλη σχημάτων με εκπροσώπηση πολλών ενδιαφερόμενων μερών/κοινωνικών ομάδων και βασικό θέμα στην ημερήσια διάταξή τους τα μεγάλα σαρκοφάγα (Regional Platforms in Grosseto - Italy, Harghita - Romania, Avila - Spain, Swedish Wildlife Delegations, Finnish Territorial Groups).
5. Επιστέγασμα του παραπάνω απολογισμού είναι η κατακύρωση στην κοινοπραξία adelphi-ΚΑΛΛΙΣΤΩ και της επόμενης σύμβασης για τη Γραμματεία της Πλατφόρμας η οποία είναι αυτή τη φορά εξαρχής για ολόκληρο το χρονικό διάστημα των τριών επόμενων ετών (2021-2023, στις προηγούμενες 2 η σύμβαση ανανεώνονταν κάθε χρόνο), με βαθμολογία 99/100.

- Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE)/IUCN

Εντός του 2020 και με πρωτοβουλία του προέδρου Luigi Boitani έγινε ανανέωση του δυναμικού της κεντρικής ομάδας του LCIE με προσθήκη νέων μελών. Η κεντρική ομάδα αριθμεί πλέον 57 μέλη από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα δύο μέλη της Ελληνικής πλευράς είναι ο επιστημονικός υπεύθυνος της Καλλιστώς, Δρ. Γιώργος Μερτζάνης και ο Δρ. Γιώργος Ηλιόπουλος, επιστημονικός συνεργάτης της Καλλιστώς, η υποψηφιότητα του οποίου έγινε δεκτή.

- IENE

Μέλη της επιστημονικής ομάδας της Καλλιστώς συμμετείχαν στο διεθνές συνέδριο IENE 2020 International Conference "LIFE LINES – Linear Infrastructure Networks with Ecological Solutions" με μία αναρτημένη και μία προφορική ανακοίνωση όπως σημειώνεται στα πρακτικά του συνεδρίου: Psaralexí, M., Lyberopoulos, G., Theodoropoulou, E., Tsaknakis, Y., Tragos, A., Lazaros, Y., Voumvoulaki, N., Rosell, C., Torrellas, M., Psaroudas, S. and Mertzanis, Y., 2020. Mapping and monitoring large mammal

underpasses on motorway A29. In: *IENE 2020 International Conference*. [online] IENE 2020 International Conference, pp.101-102. Available at: <https://lifelines.uevora.pt/wp-content/uploads/2021/02/Abstract-Book-IENE2020-300dpi-V2.pdf>

Επιπλέον συμμετείχαν στο Workshop “Innovative techniques to mitigate transportation infrastructure impact on large carnivores” που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου LIFE SAFE-CROSSING.

3. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

- Η άγρια ζωή δίπλα μας – Ίδρυμα Λεβέντη

Η «Άγρια ζωή δίπλα μας» είναι ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο πεδίο και στην τάξη. Το υλικό που δημιουργήθηκε βασίζεται σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε με αντικείμενο τους όρους συνύπαρξης των ανθρώπων με την άγρια ζωή στους περιαστικούς οικοτόπους της Θεσσαλονίκης.

Στόχος του προγράμματος είναι να παρακινήσει τους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν και να μελετήσουν τους φυσικούς οικοτόπους που βρίσκονται γύρω από την πόλη της Θεσσαλονίκης, να κατανοήσουν τα προβλήματα και τις εντάσεις που μπορεί να δημιουργεί η συνύπαρξη του ανθρώπου με την άγρια ζωή, να προτείνουν λύσεις για την άμβλυση των συγκρούσεων που ανακύπτουν και τελικά να παρακινηθούν ώστε να εργαστούν συλλογικά για τη συνέχιση αυτής της μακράιωνης συνύπαρξης.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει προτάσεις για περιήγηση σε τρία μονοπάτια που βρίσκονται στο Σείχ Σου και στο Χορτιάτη, καθώς και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πεδίο και την τάξη (πριν και μετά από την επίσκεψη σε κάποιο από τα μονοπάτια). Προτείνεται σε σχολεία, συλλόγους και φορείς που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, ή σκοπεύουν να την επισκεφθούν, καθώς ακόμα σε επισκέπτες/τριες, παρέες και οικογένειες που θέλουν να αποκομίσουν περισσότερα από την περιήγησή τους στον όμορφο αυτόν τόπο.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2019 και θα ολοκληρωθεί εντός του 2021. Το πρόγραμμα είχε καθυστερήσεις στην υλοποίηση κυρίως λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις που επιβλήθηκαν από τα μέτρα που πάρθηκαν για την αντιμετώπιση του Covid-19. Για τους ίδιους λόγους δεν πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε σχολεία και δεν έγιναν περιηγήσεις με μαθητές στα μονοπάτια. Αντί αυτού δημιουργήθηκε ένα ολιγόλεπτο βίντεο περιήγησης στα τρία προτεινόμενα μονοπάτια.

Το υλικό που δημιουργήθηκε περιλαμβάνει έναν οδηγό για εκπαιδευτικούς και συνοδούς, ένα έντυπο για μαθητές και επισκέπτες, ένα βίντεο παρουσίασης των μονοπατιών καθώς και πέντε παρουσιάσεις για μαθητές όλων των βαθμίδων διαμορφωμένες ανάλογα με την ηλικία των παιδιών.

4. Υποδοχή και πλαισίωση φοιτητών στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης

Κατά το 2020 η Καλλιστώ (μέσω της πλατφόρμας ΑΤΛΑΣ όπου εμφανίζεται ως εγγεγραμμένος φορέας υποδοχής σπουδαστών για την πρακτική τους άσκηση) υποδέχτηκε για το δίμηνο πρακτικής άσκησης Ιουλ-Αυγ 2020 μια σπουδάστρια από την Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ.

Ταυτόχρονα, το 2020 η Καλλιστώ πλαισίωσε την μεταπτυχιακή έρευνα Δασολόγου (τελειόφοιτου του ΑΠΘ και μεταπτυχιακού MSc στο Πανεπιστήμιο του Linköping/Σουηδία). Το θέμα της έρευνας υλοποιήθηκε στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου, μια από τις περιοχές εφαρμογής του LIFE ARCPROM, με θέμα τις επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ στην αρκούδα και την θέσπιση κριτηρίων ζώνωσης. Η διατριβή επρόκειτο να υποβληθεί τον Μάιο 2021.

Τέλος, έγιναν συζητήσεις για την υποδοχή μιας βιολόγου από την Ρουμανία (που εργάζεται στο έργο LIFE Lynx) και η οποία επιθυμεί να συνεργαστεί για περίπου 1-2 μήνες στο έργο LIFE ARCPROM.

5. Επιστημονικές δημοσιεύσεις

- Ο επιστημονικός υπεύθυνος της Καλλιστώ, Δρ. Γιώργος Μερτζάνης συμμετείχε σε μια «πολύ-συγγραφική» έκδοση του εκδοτικού οίκου Cambridge με τίτλο “Bears of the World” που εκδόθηκε τον Οκτ. 2020 (Penteriani, V. and Melletti, M., 2020. *Bears of the world.*)
- Το 2020 δημοσιεύτηκε μια επιστημονική εργασία από τη Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας για τη Συνύπαρξη Ανθρώπου - Μεγάλων Σαρκοφάγων σχετικά με την υφιστάμενη και δυνητική αξιοποίηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης για την προστασία και διαχείριση των μεγάλων σαρκοφάγων (Marsden, K. and Hovardas, T., 2020. EU Rural Development Policy and the management of conflictual species: The case of large carnivores. *Biological Conservation*, 243, p.108464.)

6. Προστατευόμενες περιοχές και διατήρηση της βιοποικιλότητας

Η θέσπιση και αποτελεσματική λειτουργία Προστατευόμενων Περιοχών, καθώς και εθνικών και διεθνών Δικτύων των Περιοχών αυτών (όπως το NATURA 2000), που φιλοξενούν τα πιο ευαίσθητα και πολύτιμα στοιχεία του φυσικού μας πλούτου, εξακολουθούν να αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους τομείς δραστηριοποίησης της ΚΑΛΛΙΣΤΩΣ.

Έτσι, από την πρώτη στιγμή, αντιταχθήκαμε στην φιλοσοφία του Νομοσχεδίου περί «Εκσυγχρονισμού της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας» και στην μετέπειτα διαδικασία εσπευσμένης ψήφισής του στις 5/5/2020, εν τω μέσω πανδημίας, ως Νόμου 4685/20. Συνεργαστήκαμε με άλλες περιβαλλοντικές οργανώσεις, διαμορφώσαμε προτάσεις, αρθρογραφήσαμε και διοργανώσαμε μια μεγάλη διαδικτυακή εκδήλωση στις 2/5/2020 για να αναπτύξουμε τις θέσεις μας εναντίον του Νόμου (βλ. αμέσως παρακάτω: “Ετήσια εκδήλωση ΚΑΛΛΙΣΤΩΣ για περιβαλλοντικά κινήματα”).

Συνεχίζουμε την δράση μας και μετά την ψήφιση του Νόμου ενάντια στην ελαστικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, την απαξίωση δημόσιων ελεγκτικών μηχανισμών και την απορρύθμιση της συμμετοχικής διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

7. Παρεμβάσεις σε περιβαλλοντικά προβλήματα εθνικής ή περιφερειακής κλίμακας

- Εκδήλωση ΚΑΛΛΙΣΤΩΣ για το νομοσχέδιο Χατζηδάκη

Εν μέσω του lockdown από το πρώτο κύμα πανδημίας στην χώρα μας, το Σάββατο 2 Μαΐου 2020 διοργανώθηκε διαδικτυακή συζήτηση ενημέρωσης για το περιβαλλοντικό νομοσχέδιο Χατζηδάκη. Η συζήτηση συνδιοργανώθηκε από την περιβαλλοντική πρωτοβουλία «Κοινά Υπό Κατοίκηση», την περιβαλλοντική οργάνωση «Καλλιστώ», την «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία», την «Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης» και την περιβαλλοντική εταιρεία «Μάμα Γη». Την εκδήλωση υποστηρίζει η «Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ». Στόχος της εκδήλωσης ήταν να αναδείξει τις σημαντικότερες επιπτώσεις που αναμένεται να επιφέρει το προς ψήφιση (τότε, πλέον ψηφισμένο νόμο 4685/2020) νομοσχέδιο σε σχέση με το καθεστώς διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και τις περιβαλλοντικές συνέπειες που αυτό επιφυλάσσει.

Στο πάνελ βρέθηκαν εκπρόσωποι από τον χώρο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) και άλλων θεσμικών φορέων.

Μετά τις αρχικές τοποθετήσεις, το κοινό συμμετείχε με ερωτήσεις και σύντομες παρεμβάσεις. Η εκδήλωση είχε πολύ μεγάλη συμμετοχή (19.000 views μέσω facebook). Το βίντεο της εκδήλωσης για το νομοσχέδιο Χατζηδάκη θα το βρείτε εδώ.

- Αιολικοί Σταθμοί Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ)

Εντός του 2020 συνεχίστηκε η πολυσχιδής εκστρατεία και προσπάθεια παρακολούθησης και ανάσχεσης των ΑΣΠΗΕ που εμπίπτουν σε περιοχές και ενδιαίτηματα αρκούδας (με βάση προηγούμενα και τρέχοντα έργα LIFE αλλά και με βάση τα αποτελέσματα του Σχεδίου Δράσης) με συμμετοχές σε: διαβουλεύσεις στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΕΜ), διαδικτυακές εκδηλώσεις ενημέρωσης, νομικές ενέργειες, συνεντεύξεις τύπου, διαδικτυακές συναντήσεις και ενέργειες ακτιβισμού στο πεδίο.

Συνολικά για το 2020 άνοιξαν δώδεκα (12) φάκελοι για αντίστοιχο αριθμό υποθέσεων ΑΣΠΗΕ με άμεσες και αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην αρκούδα όσο και σε άλλα προστατευτέα αντικείμενα.

Πιο αναλυτικά οι περιπτώσεις παρεμβάσεων για το 2020 έχουν ως εξής:

1) ΑΣΠΗΕ Άγραφα (περιοχή Natura 2000): Η Καλλιστώ συμμετέχει από το Νοέμβριο 2019 στην **προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ)** κατά του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ)- Γενικής Δ/σης Περιβαλλοντικής Πολιτικής για παράκαμψη διαδικασίας αναφορικά με την επίσημη γνωμοδότηση του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) και της Δ/σης Βιοποικιλότητας επί των προηγούμενων Ειδικών Οικολογικών Αξιολογήσεων (ΕΟΑ) - η εκδίκαση/έκδοση απόφασης εκκρεμεί. Εν τω μεταξύ εκπονήθηκαν νέες Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και ΕΟΑ, τέθηκαν σε διαβούλευση έως 04/2/2021 και επί των οποίων η ΚΑΛΛΙΣΤΩ διατύπωσε θέσεις και ενστάσεις στο ΗΠΕΜ μέσω του εντύπου Δ11. Η γνωμοδότηση από το Τμήμα ΠΠ του ΥΠΕΝ είναι σε εξέλιξη.

2) ΑΣΠΗΕ Άσκιο: Δυστυχώς, η εγκατάσταση ανεμογεννητριών (Α/Γ) έχει ολοκληρωθεί μαζί και οι διανοίξεις τεράστιου ορεινού οδικού δικτύου. Σημαντική καταστροφή/αλλοίωση του ορεινού αναγλύφου και διατάραξη χειμερινού ενδιαίτηματος αρκούδας. Είχε προηγηθεί: η συμμετοχή της Καλλιστώ σε προσφυγή στο ΣτΕ μαζί με κατοίκους και τοπικούς συλλόγους. Η **απόφαση του ΣτΕ** ήταν απορριπτική (εκδόθηκε ως προσωρινή διαταγή). Στη συνέχεια η Καλλιστώ προέβη σε επίσημη καταγγελία (συντάχθηκε από νομικό με την συνδρομή του νομικού μας συμβούλου). Σε αυτήν απάντησε με περίπλοκα και δαιδαλώδη έγγραφα η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας (ΑΔΗΔΜ) ως τελική υπεύθυνη για την

περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου. Στις 06/02/2020 κλητεύθηκε ως μάρτυρας για να καταθέσει ο πρόεδρος του ΔΣ της Καλλιστώς Β. Κουτής.

3) **ΑΣΠΗΕ Ασπροπόταμος (περιοχές Natura 2000, Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων-Αγράφων)**: Μαζικές αδειοδοτήσεις παραγωγής (δεκαπέντε για το 2020) από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) σε εταιρίες. Συνδρομή της Καλλιστώς στην δημιουργία τοπικού δικτύου πολιτών και σύνδεσής του με το Δίκτυο Αγράφων. Αποστολή κοινών επιστολών Καλλιστώς με δίκτυα και Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ) προς ΥΠΕΝ/Ρυθμιστική Αρχή Ενέργεια/ ΕΕ κ.λπ. για το θέμα. Βρισκόμαστε σε ετοιμότητα για επόμενες ενέργειες δεδομένης της πίεσης για μαζικές αδειοδοτήσεις.

4) **ΑΣΠΗΕ Βασιλίτσα (περιοχή Natura 2000, Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου- εντός project area LIFE ARCPROM)**: Αδειοδότηση παραγωγής για δύο (2) ΑΣΠΗΕ εντός περιοχής Natura. Παρακάμφθηκε ο Φορέας Διαχείρισης ΕΠ Βόρειας Πίνδου από γνωμοδότηση. Η Καλλιστώ λόγω LIFE ARCPROM (που περιλαμβάνει και την εν λόγω περιοχή) έχει ενημερώσει ΕΕ και τους Monitor του έργου με επιστολές και υπομνήματα. Η απάντηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΑΣΜΕ/ΣΙΝΕΑ) ήταν ότι το διερευνούν και θα απαντήσουν. Πραγματοποιήθηκε ορειβατική πορεία διαμαρτυρίας στην κορυφή της Βασιλίτσας τον Ιούνιο 2020, στην οποία η Καλλιστώ εκπροσωπήθηκε από τον επιστημονικό υπεύθυνο της οργάνωσης Δρ. Γιώργο Μερτζάνη. Κρατάμε επαφή με το τοπικό δίκτυο και το έχουμε φέρει σε επαφή με τα άλλα δίκτυα. Αναμένουμε από ευρωπαϊκούς θεσμικούς φορείς (ΕΑΣΜΕ/ΣΙΝΕΑ & ΝΕΕΜΟ) να πάρουν θέση.

5) **ΑΣΠΗΕ Ανήλιο-Κατάρα (περιοχή Natura 2000)**: Μικρός ΑΣΠΗΕ με 1 Α/Γ, αλλά σε άμεση γειτνίαση με σταθμό σπάνιου ενδημικού είδους χλωρίδας. Κατόπιν πληροφοριών διενεργήθηκε από Καλλιστώ αυτοψία τον Ιούλιο 2020 με βάση το επίσημο έγγραφο αδειοδότησης των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ). Έγιναν επιτόπιες επιμετρήσεις των συνοδών έργων (πλάτος οδών, εμβαδόν πλατείας κλπ.) βρέθηκαν αποκλίσεις και τα ευρήματα διαβιβάστηκαν με επιστολή στην ΑΔΗΔΜ. Η ΑΔΗΔΜ διέταξε αυτοψία από υπαλλήλους της Διεύθυνση Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού (ΔΙΠΕΧΩΣ), η οποία διενεργήθηκε άμεσα. Το πόρισμα (που μας κοινοποιήθηκε) συμπεραίνει ότι όλα έγιναν σύννομα χωρίς καμία υπέρβαση των ΠΠΔ!

6) **ΑΣΠΗΕ Λάκμος (περιοχές Natura 2000, ΕΠ Τζουμέρκων-Αγράφων)**: Τρεις (3) γιγαντιαίοι ΑΣΠΗΕ. Κοινή επιστολή ΕΟΕ/Καλλιστώ (9/2020) προς ΡΑΕ/ΥΠΕΝ. Συμμετοχή στην διαβούλευση επί της ΜΠΕ με υποβολή εντύπου Δ11 με σχόλια από τέσσερις (4) περιβαλλοντικούς φορείς και δίκτυα. Αρνητική γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης ΕΠ Τζουμέρκων-Αγράφων. Συμμετοχή της Καλλιστώ τον Ιούλιο 2020 στην ορειβατική πεζοπορία διαμαρτυρίας στην κορυφή του Λάκμου. Συνέντευξη σε τοπική εφημερίδα. Τον Φεβρουάριο 2021 έκδοση αρνητικής γνωμοδότησης (έντυπο Δ9) από το Τμ. ΠΠ του ΥΠΕΝ.

7) **ΑΣΠΗΕ Ορη Βάλτου -Θέση «Γεραμπή» (περιοχή Natura 2000)**: Συμμετοχή στην προσφυγή στο ΣτΕ μαζί με ΕΟΕ. Σχολιασμός/ενστάσεις Καλλιστώ επί ΜΠΕ και ΕΟΑ. Η υπόθεση κερδήθηκε κατόπιν αρνητικής απόφασης κατά της εταιρίας από το ΣτΕ. Η επένδυση ματαιώθηκε.

8) **ΑΣΠΗΕ Γραμμένη-Οξυά/Πικροβούνι**: Κατά το 2020 έγινε υποβολή ενστάσεων από την Καλλιστώ στο ΗΠΕΜ (έντυπο Δ11). Αναμένεται γνωμοδότηση από Τμ. ΠΠ του ΥΠΕΝ.

9) **ΑΣΠΗΕ Βέρνον - Περικοπή - Κορομηλιά (Περιοχή Natura 2000 - εντός project area LIFE AmyBear)**: Αρχική επιστολή Καλλιστώ προς ΥΠΕΝ και λοιπούς φορείς. Στη συνέχεια κοινή επιστολή/ένσταση προς ΑΔΗΔΜ και ΥΠΕΝ με αποδόμηση της σαθρής Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) με βασικό επιχειρήμα

τα ευρήματα της Ειδικής Ορνιθολογικής Μελέτης (ΕΟΜ), αλλά και την παρουσία τύπου οικοτόπου προτεραιότητας. Η επιστολή προέκυψε κατόπιν συστηματικής συνεργασίας με ΕΟΕ και Εταιρία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ). Έκδοση απόφασης ανάκλησης (Δεκέμβριος 2020) της αδειοδότησης του έργου από ΑΔΗΔΜ/ΔΙΠΕΧΩΣ.

10) **ΑΣΠΗΕ Βέρον - τοποθεσία Λούτζερ:** Βρίσκεται σε στάδιο αδειοδότησης παραγωγής από την ΡΑΕ. Είμαστε σε επαφή με το νεοσύστατο τοπικό δίκτυο πολιτών για εξελίξεις. Συμμετοχή της Καλλιστώ στην πεζοπορία διαμαρτυρίας Σεπτέμβριος 2020.

11) **ΑΣΠΗΕ Οίτη:** Πραγματοποιήθηκαν επαφές της Καλλιστώ με το νεοσύστατο τοπικό δίκτυο και μέλη μας συμμετείχαν στην ορειβατική πεζοπορία διαμαρτυρίας τον Ιούλιο 2020. Συμμετοχή της Καλλιστώ (μαζί με πολίτες και τοπικούς συλλόγους σε 2^ο δικόγραφο στην υπό προετοιμασία **προσφυγή στο ΣτΕ**. Προετοιμασία/επεξεργασία στοιχείων περαιτέρω τεκμηρίωσης της σημασίας της περιοχής για είδη και οικοτόπους προτεραιότητας με την συνδρομή του Γ. Ηλιόπουλου, Δρ. Βιολογίας και Επιστημονικού Συνεργάτη της Καλλιστώ, και του ΦΔ για την στοιχειοθέτηση της δικογραφίας.

12) **ΑΣΠΗΕ εντός και περίξ Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ):** Είμαστε σε επαφή με τους συνεργάτες μας από τον ΦΔ ΕΠΟΡ (project area του έργου LIFE ARCPROM). Σχετική αλληλοενημέρωση και ανταλλαγή πληροφοριών. Υποστήριξη του ΦΔΟΡ στις περαιτέρω ενέργειες.

- **Δασικοί Χάρτες, καμπάνια crowd-funding**

Η Καλλιστώ, μαζί με έξι ακόμα περιβαλλοντικές οργανώσεις και οργανώσεις ανθρωπιστικού ενδιαφέροντος (Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη, Greenpeace και WWF Ελλάς), συμμετείχε στην προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας για να ακυρωθεί η απόφαση της διοίκησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αφορά στην καταστρατήγηση όλων των δασικών χαρτών της χώρας.

Συγκεκριμένα, επιδιώκουμε την ακύρωση της απόφασης που έρχεται ως εφαρμογή του νόμου 4685/2020, ο οποίος αποξηλώνει σημαντικές προστατευτικές διατάξεις του νόμου για τη βιοποικιλότητα, αποδυναμώνει τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και επιφέρει ένα σημαντικό πλήγμα στην προστασία της δασικής γης. Η απόφαση αυτή:

- Αποχαρακτηρίζει δασικές εκτάσεις με αφορμή ότι κατά το παρελθόν είχαν δοθεί για αγροκτηνοτροφική χρήση. Το γεγονός αυτό απομειώνει την προστασία της δασικής γης και ανοίγει τον δρόμο για την μελλοντική «αξιοποίησή» της σε άλλου τύπου δραστηριότητες όπως π.χ. για ανοικοδόμηση.

- Επανεκκινεί τη διαδικασία κατάρτισης όλων των δασικών χαρτών, ακόμα και αυτών που είχαν μερικώς ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να καθυστερεί επ' αόριστον η ολοκλήρωση του πολύ σημαντικού έργου των δασικών χαρτών και του δασολογίου.

- Στερεί επ' αόριστον από τους πολίτες ένα πολύ σημαντικό εργαλείο ενημέρωσης, διαφάνειας και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος – αυτό του δασικού χάρτη και του δασολογίου. Υπενθυμίζουμε πως η ολοκλήρωση των δασικών χαρτών και του δασολογίου αποτελεί υποχρέωση του κράτους όπως ορίζει το άρθρο 24 του Συντάγματος ήδη από το 1975. Η μη ολοκλήρωσή του αποτελεί πρόκληση για το σύστημα δικαίου.

Μετά από αρκετές αναβολές λόγω των υγειονομικών διατάξεων που επέβαλε η πανδημία, η προσφυγή μας συζητήθηκε στη Μείζονα Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η υπόθεση εκδικάστηκε με φυσική παρουσία των διάδικων και έτσι είχαμε την ευκαιρία, δια της νομικής εκπροσώπου μας, να αναπτύξουμε την επιχειρηματολογία μας ενώπιον των μελών του δικαστηρίου. Μέχρι και σήμερα είμαστε σε αναμονή της απόφασης του ΣτΕ.

Για την κάλυψη των δικαστικών εξόδων που αναλογούσαν στην Καλλιστώ, δημιουργήσαμε μία εκστρατεία crowd-funding με στόχο το ποσό των 1.400€. Η εκστρατεία διήρκησε από τις 24 Δεκεμβρίου μέχρι τις 15 Μαρτίου και ήταν επιτυχής! Θέλουμε για ακόμα μία φορά να ευχαριστήσουμε όλες και όλους που μας στήριξαν!

8. Λογοδοσία: ΕΣΟΔΑ – ΕΞΟΔΑ 2020

